

KVV/7726 GALERIJNÍ ANIMACE 2

Mgr. Miloš Makovský, Ph.D. | e: milos.makovsky@ujep.cz | t: 475 283 854 | kancelář: CS-114/8

Obecný charakter a cíle předmětu:

Předmět studentovi představuje galerijní a muzejní pedagogiku jako svébytné a dynamicky se rozvíjející disciplíny, které prostřednictvím tvůrčí činnosti aktivizují jinak pasivního diváka a zprostředkovávají mu zážitek z uměleckého díla. Předmět propojuje teoretickou rovinu (studium odborné literatury; základní pojmy, metody a vývoj oboru) s rovinou praktickou (student připravuje a realizuje vlastní galerijní animaci pro žáky ZŠ, SŠ nebo ZUŠ). Student je v kurzu seznámen s principy, výhodami a nevýhodami mimoškolní edukace (práce před exponátem) a učí se efektivně zapojovat do tvůrčí činnosti i jiné, než výtvarné postupy (hudba, literatura, divadlo, interdisciplinární přesahy v rámci předmětů na ZŠ, SŠ apod.). Předmět klade důraz na využití galerijní animace jako metody, propojující teoretické obsahy s praktickou (tvůrčí) činností a akcentující citový prožitek účastníka. Student svůj projekt realizuje v instituci typu X nebo Y (dle číselníku RUV) a doprovází jej originálním tištěným nebo digitálním edukačním materiálem. Předmět navazuje na znalosti a dovednosti získané absolvováním předmětů: *Teorie výtvarné výchovy 1, Didaktika výtvarné výchovy 1, Galerijní animace 1.*

Náplň jednotlivých seminářů:

V průběhu seminářů budou studující prostřednictvím přednášek, samostatné práce a skupinové diskuse seznámeni s tématy:

1. Opakování základních pojmů z oblasti galerijní a muzejní edukace.
2. Ciceronství a interpretace uměleckého díla.
3. Ukázky dříve realizovaných výtvarně-edukativních programů.
4. Reflexe a kritické zhodnocení dříve realizovaných výtvarně-edukativních programů.
5. Možnosti realizace studentských projektů – přehled institucí typu X nebo Y (dle číselníku RUV, viz studijní opora).
6. Doprovodné digitální a tištěné edukační materiály a jejich role v galerijní animaci.
7. Možnosti reflexe a evaluace galerijní animace.

Požadavky pro udělení zápočtu:

- Realizace doprovodného programu v galerii/muzeu:
 - Program je navrhován a realizován individuálně, v odůvodněných případech ve dvojicích, dle rozdělení na úvodním setkání (možný je např. model realizace jednoho doprovodného programu dvakrát, pokaždé vedený jiným studujícím a s jinou cílovou skupinou).
 - Instituce, kde bude program uskutečněn (resp. výstava/expozice, k jaké se bude vztahovat) bude v semináři diskutován a stanoven do 30. 3. 2025.
 - Návrh programu je potřeba alespoň dvakrát konzultovat, včetně dílčí zkoušky tvůrčích aktivit a před konáním akce odevzdat v písemné podobě (struktura viz příloha sylabu).
 - Termín programu je třeba stanovit alespoň 2 týdny před konáním akce.
 - Cílovou skupinu hledají a oslovují studující, v kooperaci s vyučujícím.
 - Program bude realizován do 27. 6. 2025.
- Odevzdání písemné reflexe doprovodného programu, struktura viz příloha sylabu.

Povinná literatura:

- BABYRÁDOVÁ, H. Výtvarná dílna. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2005, 289 s. Spisy Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, sv. 96. ISBN 80-210-3879-9.
- BADALÍKOVÁ, O. a V. JUREČKOVÁ MALIŠOVÁ. Škola muzejní pedagogiky 5. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. ISBN 978-80-244-1870-4.
- DANIEL, L. Umění vidět umění: úvod do interpretace obrazu. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2008, 72 s. ISBN 978-80-244-2000-4.
- FIŠER, Z., HAVLÍK, V., HORÁČEK R. Slovem, akcí, obrazem: příspěvek k interdisciplinaritě tvůrčího procesu. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2010, 208 s. Spisy Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity, č. 146. ISBN 978-802-1053-892.
- FULKOVÁ, Marie, Lucie HAJDUŠKOVÁ, Leonora KITZBERGEROVÁ a Vladimíra SEHNALÍKOVÁ. Galerijní a muzejní edukace 1. Vydání první. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2012, 320 s. ISBN 978-80-7290-535-5 (PF UK), 978-80-7101-111-8 (UPM).
- FULKOVÁ, Marie, Leonora KITZBERGEROVÁ a Vladimíra SEHNALÍKOVÁ. Galerijní a muzejní edukace 2. Vydání první. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2012, 352 s. ISBN 978-80-7290-700-7 (PF UK), 978-80-7101-127-9 (UPM).
- HORÁČEK, R. Galerijní animace a zprostředkování umění. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 1998. ISBN 80-7204-084-7.
- CHORÝ, T. a P. ZATLOUKAL. Škola muzejní pedagogiky 7. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. ISBN 978-80-244-1872-8.
- KESNER, L. Muzeum umění v digitální době: Vnímání obrazů a prožitek umění v soudobé společnosti. 1. vyd. Praha: Argo, 2000, 259 s. ISBN 80-720-3252-6.
- MRÁZOVÁ, Lenka. Tvorba pracovních listů: metodický materiál [online]. Brno: Moravské zemské muzeum, 2013 [cit. 2018-03-19]. ISBN 978-80-7028-403-2.
- PRŮCHA, Jan. Učebnice: teorie a analýzy edukačního média: příručka pro studenty, učitele, autory učebnic a výzkumné pracovníky. Brno: Paido, 1998. ISBN 80-859-3149-4.
- SLAVÍČEK, Lubomír, Pavel SUCHÁNEK a Michaela ŠEFERISOVÁ LOUDOVÁ, ed. Chvála ciceronství: umělecká díla mezi pohádkou a vědou. Brno: Barrister & Principal, 2011. ISBN 978-80-87474-26-6.
- SLAVÍK, Jan. Hodnocení v současné škole. Praha: Portál, 1999. ISBN 80-7178-262-9.
- SLAVÍK, Jan, Jindřich LUKAVSKÝ, Petr NAJVAR a Tomáš JANÍK. Profesní soud o kvalitě výuky: předem a následně strukturovaná reflexe. Pedagogika. 2015, 65(1), 5—33.
- ŠOBÁŇOVÁ, P. Škola muzejní pedagogiky 1: poznámky k partnerství výtvarné a muzejní pedagogiky. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. ISBN 978-80-244-1866-7.
- ŠOBÁŇOVÁ, Petra. Vzdělávací obsah v muzejní edukaci [online]. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2015 [cit. 2018-03-19]. ISBN 978-80-244-4625-7. Dostupné z: <http://kvv.upol.cz/images/upload/files/vzdelavaci%20obsah%20blok%20tisk.pdf>
- ŠOBÁŇOVÁ, Petra a Michaela JOHNOVÁ ČAPKOVÁ. Plánování edukačních aktivit v muzeu: od strategického plánu k přípravě edukačního programu. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2015, s. 67—90. ISBN 978-80-244-4626-4.
- ŠOBÁŇ, M., D. HRBEK a V. HAVLÍK. Škola muzejní pedagogiky 6. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. ISBN 978-80-244-1871-1.
- Výstava Galerijní animace, Galerie Koridor, České mládeže 8, Ústí nad Labem. 1. 3. — 1. 4. 2018.

Doporučená literatura

- Aplikace RUV [online]. Praha: Vývoj a provoz: Výpočetní a informační centrum ČVUT, c2018 [cit. 2018-03-12]. Dostupné z: <https://www.ruv.cz/app/>
- BABYRÁDOVÁ, H., H. GRECMANOVÁ a P. EXLER. Škola muzejní pedagogiky 4. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. ISBN 978-80-244-1869-8.
- BRABCOVÁ, A. Brána muzea otevřená. Open Society Fund Praha a JUKO Náchod, 2003. ISBN 80-8621-328-5.
- BROŽEK, J. Obrazy a barva. Ústí nad Labem: UJEP, 1993. 69 s. ISBN 80-7044-060-0.
- BROŽEK, J., ZHOŘ, I. Besedy o umění v 6. ročníku. 1. vyd. V Praze: SPN, 1965, 106 s.
- BROŽEK, J., HOURLA, M. Besedy o umění v 7. ročníku. 1. vyd. V Praze: SPN, 1968.
- DYTRTOVÁ, K. Inspirační zdroje v oblasti umění a kultura. Ústí nad Labem: PF UJEP, 2007. ISBN 8070448563.
- HETOVÁ, Lenka. Škola muzejní pedagogiky 3. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. ISBN 978-80-244-1868-1.
- HORÁČEK, M. Škola muzejní pedagogiky 2: dějepis umění v současnosti. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. ISBN 978-80-244-1867-4.
- HORÁČEK, R., ZÁLEŠÁK Z. Aktuální otázky zprostředkování umění. Teorie a praxe galerijní pedagogiky, vizuální kultura a výtvarná výchova. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2007. 190 s. Spisy Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity. ISBN 978-80-210-4371-8.
- Rámcové vzdělávací programy. Národní ústav pro vzdělávání [online]. Praha: NÚV - Národní ústav pro vzdělávání, 2018 [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/t/rvp>
- SITNÁ, D. Metody aktivního vyučování: spolupráce žáků ve skupinách. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009, 150 s. ISBN 978-807-3672-461.
- SLAVÍK, Jan, Kateřina DYTRTOVÁ a Marie FULKOVÁ. Konceptová analýza tvořivých úloh jako nástroj učitelské reflexe. Pedagogika. 2010, 55, 27—45.
- SLAVÍK, Jan, Jana STARÁ, Klára ULÍČNÁ a Petr NAJVAR. Didaktické kazuistiky v oborech školního vzdělávání [online]. I. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2017 [cit. 2018-03-19]. Pedagogický výzkum v teorii a praxi. ISBN 978-80-210-8758-3. Dostupné z: <https://munispace.muni.cz/index.php/munispace/catalog/view/950/2970/690-2>

STRUKTURA NÁVRHU DOPROVODNÉHO PROGRAMU

Hlavička:

- Kód a název předmětu
- Jméno a příjmení studenta/studentky
- Studijní obor, ročník
- Akademický rok a semestr
- Logo Pedagogické fakulty (ke stažení na webových stránkách PF UJEP či UJEP)

Základní informace k programu:

- Oficiální a úplný název instituce, kde se program uskuteční
- Název výstavy či díla, kterému je doprovodný program věnován
- Termín konání výstavy
- Datum konání doprovodného programu
- Název doprovodného programu (pokud nějaký má)
- Popis cílové skupiny (věk a počet účastníků, z jaké jsou školy apod.)
- Předpokládaná délka trvání programu
- Anotace programu (odstavec textu, který stručně shrnuje, o co v programu jde)
- Použité metody a formy výuky
- Cíle programu
- Seznam použitých pomůcek a potřebného vybavení

Popis průběhu programu v bodech (osnova):

V bodech uveďte jednotlivé fáze programu i s předpokládanou časovou dotací.

Popis průběhu programu (podrobně):

Jednotlivé body rozveďte do té míry, aby mohly sloužit jako „manuál“ k vedení Vašeho doprovodného programu komukoli jinému. Několik příkladů:

- Pokud budete psát o tom, že na začátku programu žáky přivítáte v galerii a povíte jim stručné informace autorovi a výstavě, uveďte také, o jaké informace se bude jednat. Text můžete psát jako přímou řeč (alespoň se naladíte na danou věkovou skupinu): *„Dobrý den, rády bychom vás všechny přivítaly na dnešní galerijní animaci. Nejprve se vám představíme – naše jména jsou Lucie a Tereza. Jsme studentkami Katedry výtvarné kultury Pedagogické fakulty Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem. Zprvu bychom vám chtěly nastínit, jak bude dnešní animace probíhat. Na začátku vám představíme samotnou instituci a aktuální výstavu. Následovat bude praktická činnost, kterou společně shrneme a poté se ještě jednou projdeme galerií, kde vám představíme některá zajímavá díla. Na konci nás čeká krátká diskuse a reflexe. Celkově spolu strávíme asi dvě hodiny.“*
- Při popisu úkolů uveďte, jak přesně by mělo jejich zadání znít. Podobně jako u výkladového textu často záleží na detailech a přesné formulaci.
- U praktických úkolů buďte o krok napřed a zapojte do návrhu tzv. práci s chybou – představte si účastníka, který úkol zpracuje jinak, než jste očekávali, a nastiňte, jak byste s takovou „chybou“ pracovali.
- Pokud v některé fázi plánujete diskusi s účastníky, uveďte příklady otázek, kterými hodláte diskusi směřovat spolu s příklady odpovědí, které očekáváte.

- Pokud se účastníků ptáte na konkrétní otázky (např. „*jak byste popsali impresionismus?*“), uveďte i správné odpovědi, resp. výkladový text, ze kterého vycházíte.
- V textu efektivně pracujte s typografickými prostředky – např. výkladový text může být graficky odlišen od popisu úkolu apod. Hlavními hledisky jsou přehlednost a jednotná úprava dokumentu.
- Pokud v návrhu programu používáte obrázky, schémata, tabulky apod., vždy je číslujte a připojujte k nim popisky. U obrazových reprodukcí nebo citací z literatury uvádějte zdroje.

Přílohy:

- Pokud se v programu objevují specifické pomůcky (např. pracovní list, obrazové reprodukce, kartičky se slovy k losování...), přiložte je k dokumentu – v textu může být jejich náhled, ale je nutné přiložit je také zvlášť.

Rozsah výsledného textového dokumentu 2—5 normostran textu

Formát výsledného textového dokumentu .doc, .docx či .pdf

STRUKTURA REFLEXE VLASTNÍHO DOPROVODNÉHO PROGRAMU

Reflexe je pokračováním předchozího dokumentu *Struktura návrhu doprovodného programu*, vepište ji tedy do jeho finální a schválené verze a opět odevzdejte. Je členěna na následující části:

Popis průběhu programu:

- V této fázi *popište* reálný průběh programu (pozor – zatím jej *nehodnotíme*, tzn. popis by měl být co nejvíce objektivní)
- Postupujte podle jednotlivých bodů, které jste uváděli v osnově návrhu
- Každý bod popište tak, aby bylo možné udělat si dobrou představu o jeho průběhu

Zhodnocení průběhu programu:

- Pokud program vedlo více lektorů, tuto část stále ještě vypracujte společně
- Zhodnoťte úspěšnost programu – zda a jak podle vás byly naplněny jednotlivé cíle (uvádějte na příkladech žákovské tvorby, konkrétních dialogů apod.)

Sebereflexe lektorů:

- Každý z lektorů sám za sebe sepíše odstavec textu, ve kterém zhodnotí svůj podíl na doprovodném programu, své silné a slabé stránky a případně doplní komentáře a poznámky, které se do předchozích částí „nevešly“.

Fotodokumentace

- Výběr cca 20 kvalitních fotografií, které dobře dokumentují jednotlivé části programu a tvůrčí výstupy
- účastníků (dopředu se seznámte s technikou, kterou budete k dokumentaci používat a s prostory, kde se program koná. Často budete pracovat v horších světelných podmínkách a bez možnosti použití blesku)
- Dostatečné rozlišení pro tisk na cca 10 × 15 cm (tedy min. 1600 × 1200 px; 300 dpi)
- Fotografie vložit do dokumentu (každá fotografie má své číslo a popisku) + poslat zvlášť jako .jpg/.jpeg (zabalit do jednoho archivu, uložit na online úložiště a odkaz ke stažení s platností alespoň 1 měsíc vložit na konec dokumentu)

Rozsah výsledného textového dokumentu (návrh i reflexe dohromady) max. 10 normostran textu

Formát výsledného textového dokumentu .doc, .docx či .pdf